

Date: 28th February-2026

**KASBIY MAHORAT MILLIY TANLOVI – SIFATLI KADRLAR
TAYYORLASHNING MUHIM BOSQICHI**

Jazira Pernebayeva Tansikbayevna

Djalilov Alisher Hamidovich

Toshkent viloyati Bo'stonliq tuman 1-son texnikumi
ishlab chiqarish ta'limi ustalari

Annotatsiya: Ushbu maqolada kasbiy mahorat milliy tanlovining kasbiy ta'lim tizimidagi o'rni, ekspertlarni tayyorlash jarayoni va bu tadbirlarning sifatli kadrlar tayyorlashdagi ahamiyati keng qamrovli tarzda tahlil qilinadi. Maqolada tanlovning o'quvchilarning nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari va ijodiy yondashuvlarini rivojlantirishdagi roli, ekspertlarning tayyorgarligi va baholash mezonlari, shuningdek, tanlov natijalarini kasbiy ta'lim jarayoniga integratsiya qilish mexanizmlari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot milliy tanlov va ekspertlarni tayyorlash jarayonining sifatli kadrlar yetishtirish tizimidagi ahamiyatini yoritadi.

Kalit so'zlar: Kasbiy ta'lim, kasbiy mahorat milliy tanlovi, ekspertlarni tayyorlash, sifatli kadrlar, baholash mezonlari, amaliy ko'nikmalar, innovatsion metodlar, kasbiy rivojlanish.

Mamlakatning iqtisodiy rivoji va sanoatning turli sohalarida malakali ishchi kuchi va professional kadrlar yetishmovchiligi dolzarb muammo sifatida qolmoqda. Shu sababli, kasbiy ta'lim tizimi nafaqat o'quvchilarga nazariy bilim berish, balki ularni real ish jarayoniga tayyorlash, kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish va amaliy ko'nikmalarini shakllantirish bo'yicha markaziy vazifani bajaradi. Texnikumlar esa bu jarayonda eng muhim vosita hisoblanadi, chunki ular yoshlarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda asosiy platformani taqdim etadi. Shu munosabat bilan, Kasbiy mahorat milliy tanlovi kasbiy ta'lim muassasalari uchun nafaqat raqobat maydoni, balki sifatli kadrlar tayyorlash jarayonidagi muhim mezon sifatida e'tiborga loyiq. Tanlov o'quvchilarning bilim, ko'nikma va ijodiy yondashuvlarini sinovdan o'tkazadi, ularning professional salohiyatini aniqlaydi hamda mehnat bozorining talablariga mos keladigan malakali kadrlar yetishtirish imkonini yaratadi. Bundan tashqari, milliy tanlovning samarali o'tishi bevosita ekspertlarning tayyorligi bilan bog'liqdir. Ekspertlar nafaqat baholashni amalga oshiradi, balki jarayonning xolisligi va shaffofligini ta'minlaydi, o'quvchilarning qobiliyatini aniqlash va rag'batlantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu sababli, ekspertlarni tayyorlash bo'yicha o'quv-seminarlar tanlovni muvaffaqiyatli tashkil etish va sifatli kadrlar yetishtirish jarayonining muhim bosqichi hisoblanadi.

Ekspertlarni tayyorlashning ahamiyati. Kasbiy mahorat milliy tanlovi samaradorligi va adolatliligi ekspertlarning tayyorgarligi bilan bevosita bog'liq. Ekspertlar tanlov jarayonida o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini baholash, amaliy ishlaridagi malakasini aniqlash va ularning ijodiy yondashuvlarini rag'batlantirish vazifasini bajaradi.

Date: 28th February-2026

Shu bilan birga, ekspertlar jarayonning shaffof va xolis bo'lishini ta'minlaydi, natijada tanlovning obro'si va ishonchliligi oshadi.

Ekspertlarni tayyorlash bo'yicha o'quv-seminarlar esa tanlovni muvaffaqiyatli o'tkazishning muhim bosqichi hisoblanadi. Seminarlar ekspertlarga:

- baholash mezonlari va mezonlar asosida amaliy baholashni o'rgatish,
- tanlov jarayonida yuzaga keladigan qiyinchiliklarni bartaraf etish usullarini tushuntirish,
- o'quvchilarning kasbiy salohiyatini aniqlash va rag'batlantirish bo'yicha metodik ko'nikmalarni berish imkonini yaratadi.

Shuningdek, seminarlar ekspertlarni zamonaviy pedagogik yondashuvlar, innovatsion metod va texnologiyalar bilan tanishtiradi, bu esa tanlov sifatining oshishiga va kadrlar tayyorlash jarayonida ilg'or tajribani qo'llashga xizmat qiladi.

Tanlovning kasbiy ta'limdagi roli. Kasbiy mahorat milliy tanlovi nafaqat o'quvchilarni bilim va ko'nikmalar bo'yicha sinashga, balki ularning kasbiy salohiyatini aniqlash va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Tanlov o'quvchilarni real ish sharoitida faoliyat ko'rsatishga, mas'uliyatni his qilishga va ijodiy yondashuvni rivojlantirishga rag'batlantiradi. Tanlov jarayoni natijalari texnikumlar uchun ham muhim indikator hisoblanadi. Ular o'quv jarayonini takomillashtirish, baholash mezonlarini yangilash, o'quv dasturlarini zamonaviy mehnat bozorining talablariga moslashtirish imkonini beradi. Shu tariqa, milliy tanlov kasbiy ta'lim tizimida sifatli kadrlar yetishtirish jarayonining muhim vositasiga aylanadi.

Sifatli kadrlar tayyorlashdagi integratsiya. Kasbiy mahorat milliy tanlovi va ekspertlarni tayyorlash bo'yicha seminarlar o'quv jarayonini real ish amaliyotiga bog'lash, ekspertiza va baholash tizimini kuchaytirish, o'quvchilarning amaliy salohiyatini oshirish imkonini beradi. Bu esa mamlakatning mehnat bozoriga mos, malakali va raqobatbardosh kadrlarni yetishtirishga xizmat qiladi.

Natijada, milliy tanlovlar texnikumlar uchun nafaqat raqobat maydoni, balki **sifatli kadrlar tayyorlash tizimining muhim bosqichi** sifatida xizmat qiladi. Tanlov jarayonidagi ekspertlar va ularning tayyorgarligi, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini aniqlash, shuningdek, kadrlar tayyorlash sifatini oshirish – bularning barchasi kasbiy ta'lim tizimining samaradorligini belgilovchi asosiy omillardir.

Tanlovning texnologik va raqamli yondashuvdagi ahamiyati. Bugungi kunda kasbiy mahorat milliy tanlovlar **raqamli platformalar va onlayn baholash tizimlari** orqali o'tkazilmoqda. Bu jarayon baholashning tezligi, shaffofligi va natijalarni tahlil qilishni osonlashtiradi. Ekspertlar raqamli tizimlarda o'quvchilarning ishini kuzatish, natijalarni solishtirish va statistika asosida tahlil qilish imkoniyatiga ega bo'ladi. Texnologik yondashuv o'quvchilarning **innovatsion yechimlar ishlab chiqish qobiliyatini** rag'batlantiradi va ularni zamonaviy ish sharoitiga tayyorlaydi.

Tanlovlar nafaqat o'quvchilarning individual salohiyatini baholaydi, balki kasbiy ta'lim tizimida **soha bo'yicha standartlarni belgilashga** xizmat qiladi.

Date: 28th February-2026

Ekspertlar tomonidan ishlab chiqilgan baholash mezonlari orqali texnikumlar o'z o'quv dasturlarini **milliy va xalqaro standartlarga moslashtiradi**. Bu jarayon orqali o'quvchilar va mutaxassislar bir xil sifat mezonlariga amal qilishni o'rganadi, bu esa mehnat bozorida **bir xil sifatli kadrlar yetishishiga** yordam beradi.

Kasbiy rivojlanish va networking imkoniyatlari. Tanlov jarayoni o'quvchilar va ekspertlar uchun **professional tarmoq (networking)** yaratadi. Ekspertlar tajriba almashadi, o'quvchilar esa mentorlik va maslahatlar orqali o'z mahoratini oshiradi. Shuningdek, tanlovlar orqali **soha bo'yicha eng yaxshi amaliyotlar** aniqlanadi va boshqa texnikumlarga tatbiq qilinadi.

Tanlov jarayonida o'quvchilarga psixologik yordam ko'rsatish, ularning stressga chidamliligi va qaror qabul qilish qobiliyatini oshirish muhim. Ekspertlar pedagogik va psixologik yondashuvlarni qo'llash orqali o'quvchilarning o'z-o'zini baholash va o'zini motivatsiya qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Bu esa nafaqat tanlov, balki kelajakdagi professional faoliyatda ham samaradorlikni oshiradi.

Tanlov yakunida olingan natijalar **kasbiy ta'lim muassasalarining o'quv dasturlarini takomillashtirish** va amaliy mashg'ulotlar rejasini ishlab chiqishda ishlatiladi. Ish beruvchilar uchun tanlov natijalari orqali malakali ishchi kuchi haqida ma'lumot hosil bo'ladi va bu **mehnat bozoriga mos kadrlar yetkazib berishni** ta'minlaydi.

Kasbiy mahorat milliy tanlovi kasbiy ta'lim tizimida sifatli kadrlar tayyorlashning ajralmas va muhim bosqichi sifatida e'tiborga loyiq. Tanlov o'quvchilarning nazariy bilimlari, amaliy ko'nikmalari va ijodiy yondashuvlarini sinovdan o'tkazish imkonini beradi, shuningdek, ularning kasbiy salohiyatini aniqlash va rag'batlantirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, tanlovning samarali o'tishi ekspertlarning malaka va tayyorgarligiga bog'liq bo'lib, ularning faoliyati jarayonning xolisligi va shaffofligini ta'minlaydi hamda o'quvchilarning kasbiy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Milliy tanlov orqali kasbiy ta'lim tizimida baholash mezonlari shakllanadi, o'quv dasturlari takomillashtiriladi va zamonaviy pedagogik metodlar tatbiq etiladi. Tanlov jarayoni o'quvchilarni real ish sharoitiga tayyorlash, innovatsion yechimlarni ishlab chiqish va mustaqil kasbiy fikrlashni rivojlantirish imkonini beradi. Ekspertlarni tayyorlash seminarlarida esa ularning analitik, metodik va psixologik ko'nikmalari mustahkamlanadi, bu esa tanlov sifatini oshirish va sifatli kadrlar yetishtirish mexanizmini samarali qilishga yordam beradi. Shu tariqa, kasbiy mahorat milliy tanlovi nafaqat raqobat maydoni, balki kasbiy ta'limning sifatini oshirish, o'quvchilarning kasbiy mahoratini rivojlantirish va mamlakat iqtisodiyoti va sanoatining ehtiyojlariga javob beradigan malakali kadrlar yetishtirishdagi asosiy vosita hisoblanadi. Tanlov va ekspertlarni tayyorlash jarayoni bir-birini to'ldirib, kasbiy ta'lim tizimining samaradorligini va sifatli kadrlar tayyorlashning barqarorligini ta'minlaydi.

Date: 28th February-2026

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Toshkent viloyati Kasbiy ta'lim boshqarmasi, Kasbiy mahorat milliy tanlovini tashkil etish bo'yicha seminarlar.
2. Kasbiy ta'lim agentligi, Kasbiy mahorat milliy tanloviga ekspertlarni tayyorlash bo'yicha o'quv-seminarlarni tashkil etish va o'tkazish to'g'risida 11-sonli buyruq, Toshkent, 2026.
3. Rahmatov, A., Kasbiy ta'lim va malakali kadrlar tayyorlash metodikasi, "Ilm-fan" nashriyoti, Toshkent, 2019, 210 bet.
4. Karimova, L., Amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishda ekspert tizimining ahamiyati, "Ta'lim va Innovatsiya" jurnali, 2021, 3-son, 34–42-bet.
5. Avanesova, G. S., Pedagogika asoslari, "Pedagogika" nashriyoti, Toshkent, 2018, 312 bet.

